

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számított. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adtnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A fák felnyesése. (Fröhlich Bruno.)

Útmutatás madarak kitömésére és kitömött madarak eltartására. (Borsiczky Ottó.)

Gazdasági tanácsadó: Állatok masszálása. (Kukuljević József dr.)

Különfélék: Erdészeti altisztek jutalmazása. — Nyugdíjbiztosítás. — Méhészeti szaktanítók új kerületi beosztása. — Országos gazdasági munkáspénztár. — A madárpusztítás ellen. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Az előásító. (Zsoldos László.)

A fák felnyesése.

Irtá: Fröhlich Bruno, m. kir. erdőmérnök.

(Végo.)

«Az aargai városi erdőben a kezelő főerdész, — a ki a felnyesésnek szenvedélyes híve volt, — egy remek vörösfenyő főállományt, a melynek törzsei magasra nyultak az aljfák fölé, — annyira magasra felnyesetett, hogy fent már csak mintegy 5 méter hosszú zöld zászlócska jelezte a koronát, míg törzse körülbelül 10 méter hosszban a napsugarak hatásának lett kitéve. Mit csináltak a szegény vörösfenyők ebben a szorultságukban? Törzsük egész hosszában azonnal fattyúhajtásokat eresztettek s így próbáltak védekezni a perzselő napsugarak ellen. A célzott ág tisztaság tehát semmiképen sem éretett el. E helyett azonban annál nagyobb volt a veszteség pénzben és időben, sőt növedékben is, mert hogy a növedék ezáltal a barbár művelet által erősen megcsappant, — az kétséget nem szenved (Schmutziger).»

Ha a külföldi erdőtenyésztők a felnyesést nagyobb körültekintéssel, több óvatossággal s főleg több szakértelemmel alkalmazzák, bizonyára nem mutatkoztak volna azok a káros következmények, a mik a gallyazás alkalmazását illetőleg a bizalmat annyira megrendítették. Mint mindenben, úgy itt is a túlhajtás okozta a bajt. Ha a felnyesést kiváló gondnal végezzük, — sohasem állhatnak elő a fa szöveti szerkezetében olyan hibák, a mik a gallyazástól való tartózkodást indokoltá tennék. Egy példát említek.

A gróf Forgách uradalom nagyszalánczi erdősegeiben nyestek fel ligetes csoportokban állott tölgyfákat. A fák a gyér állásban erős oldalágakat fejlesztettek, törzsük zeg-zugos, görbenövésű volt s a felnyesés előtt csakis tűzifára lett volna alkalmas. Elővigyázatból, nehogy a fa a túlságos nyesést megszenvedje, eleinte csak a felső ágak közül távolítottak el 1—2 darabot és csak akkor folytatták a nyesést az alsóbb ágakon, a mikor a sebek már tökéletesen behegedtek. A nyesést azért kezdték fent és haladtak lefelé, hogy a felső ágak levágásánál az alsókat lépcsőfokok gyanánt használhassák. Az ágakat szorosan a törzs mellett metszették le fűrészszel s különösen ügyeltek arra, hogy a leváló ág a héját meg ne sértse.

Éveken át volt alkalmam ennek a nyesésnek az eredményét figyelemmel kíséreni s azt tapasztaltam, hogy az ágsebek nagyságukhoz képest aránylag rövid idő alatt behegedtek a nélkül, hogy a vágáslapon a gombainfekcióknak csak nyoma is látszott volna; a lombzat e mellett üde maradt, mint annak előtte és semmiféle beteges állapotot a fa nem mutatott. A törzsek külső alakjára a nyesés bámulatos eredménynyel járt. Mint a mankón járó csúzos ember egy sikerült póstyéni kúra után, — úgy egyenesedett ki az a görbe, zeg-zugos törzs néhány év alatt s közeledett fokozatosan a hengeres alakhoz.

Ha tehát itt eredményesnek bizonyult a különben veszedelmes zöldgallyazás, nincs okunk attól tartani, hogy más esetekben a kisebb méretű száraz ágak levágása káros lesz, különösen ha a felnyesést gondnal végezzük. Azoknak a száraz gallyaknak es ácsapoknak az eltávolítása, a mik a faegyed élettani működésében már semmi szerepet sem játszanak, sőt a mik csak arra alkalmasak, hogy a fába való esetleges benövésük által a törzs műszaki értékét leszállítsák, — nemcsak hogy káros nem lehet, de ellenkezőleg még igen kívánatos is. Sőt tovább mehetünk s azt is kimondhatjuk, hogy azoknak az ágaknak az eltávolítása is hasznos, a melyek még nem száradtak ugyan el, de a melyeknek képzőanyag-termelése nélkülözhető.

Az élőágaknak az eltávolítása, vagyis a zöldgallyazás csak azért kíván több óvatosságot a szárazgallya-

zással szemben, mert minden eleven gally eltávolításával a faegyedet megfosztjuk a képzőanyag-termelésre hivatott lombzat egy részétől, a mi azután a fa élet-tani működésében zavart idézhet elő; az olyan ágak eltávolításánál azonban, a melyek képzőanyagot már csak igen csekély mértékben szolgáltatnak, ez a zavar be nem következhetik. Az ilyen ágaknak, valamint a már teljesen elszáradt gallyaknak és ágasonkoknak az eltávolítása tehát minden fanemnél hasznos s azért ott, a hol erre a költségek előteremthetők, meg is kell tenni.

Mindenesetre azonban elsősorban arra kell törekednünk, hogy nagyobb mérvű felnyesésre ne legyen szükség; épen ezért gondoskodnunk kell arról, hogy állományunk állandóan jó záródásban legyen s az át-erdőléseknél elsősorban azok a törzsek szedessenek ki, a melyek rossz növéstűek, villásan elágazók, mert ezekből a leggondosabb felnyeséssel sem lehet értékes törzseket nevelni. A hol lehet, törekedjünk a természetes felújításra, mert ez jobb záródást biztosít. Az is természetes, hogy csakis a műfának alkalmas faneméknél van helye felnyesésnek, mert pl. a büknél, a mely legnagyobb részben csak tűzifát szolgáltat, — a költséges felnyesésnek értelme nincs.

A középerdő főfáit semmi körülmények között se szabad felnyesnünk. Ha az aljfák zavartalan fejlődése tenné szükségessé a főfák lombzatának a gyéritését, úgy azt az ágnak a szükséghez mérten való megcsönkítésével is elérhetjük, nem szükséges tehát az ágakat től levágni.

A felnyesés műveletének rendszeres alkalmazásánál rendkívül fontos tudnunk azt, hogy az állomány felnyesését milyen korban szabad megkezdenünk s milyen időközökben kell azt ismételnünk. Általános szabály az,

hogy az állományt életének csak abban a szakában czélszerű gallyazni, a melyben növekedési erélye nagy, mert ilyenkor a sebek könnyebben hegednek s mert ez az időszak szolgáltatja a leghatalmasabb tömeget, a fa műszaki értékét is tehát főleg ennek a tömegnek a minősége dönti el.

A fiatal állomány felnyesését föltétlenül kerülnünk kell, először azért, mert a fiatal fácska a nyesést erősen megsínyli, másodsor, mert a sűrűség csökkentésével a talajerő épsége szenved. De nemcsak a talajerő fenntartása érdekében kívánatos az, hogy a fiatal állomány 25—30 éves korig minden mesterséges beavatkozástól kiméltessék, hanem a vadtenyésztés szempontjából is, a mire pedig — annál a számottevő jövedelemnél fogva, a mit manapság a vadászat biztosít, — az erdőtenyésztőnek szintén súlyt kell vetnie.

A külföldi szakemberek a fiatal állomány felnyesésének a szükségességét gyakran azzal okolták meg, hogy az állomány járhatóvá tétele végett van a felnyesésre szükség. Ez a megokolás azonban helyt nem állhat, hisz arra, hogy a fiatalosban vadkan módjára bujkáljunk, — semmi szükség, — az átnézetet pedig inkább szolgálják apró nyiladékok a sűrűségeken át, a mik egyuttal vadászati célokra is felhasználhatók.

Egybefoglalva az előbb mondottakat, legczélszerűbb tehát az állomány felnyesését az első át-erdőlés beállításával egyidejűleg kezdeni s minden át-erdőlésnél megismételni.

A felnyesés keresztülvitelénél a következő szabályok legyenek irányadók.

Az ág szorosan a törzs mellett vágandó le úgy, hogy semmiféle ágasonk ne maradjon, a törzs héja az ágtő alsó oldalán be ne repedjen, s hogy a vágásnál az ág vége a törzs kergét erősen meg ne nyomja, mert

TÁRCZA.

Az előásító.

— Elbeszéli egy lump. —

Irta: Zsoldos László.

Azelőtt a makranczos, ujdonsült menyecskékre szokták volt mondani a vének és bölcsek, hogy vagy megszokik (tudniillik az ura mellett) vagy megszökik. Ma, hovatovább terjed a feminizmus, annál közelebb esik az az idő, a mikor — noha erre is voltak már eddig is szörványos esetek — az említett aranyigazságot a fiatal férjekre kell majd ráhúzni.

Nem akarok e téren bővebb fejtegetésbe bocsátkozni, s azt hiszem, elegendő, ha magyarázat helyett egyszerűen elmondom szegény Vereczkey Miklós esetét.

Miklós (mert kenyeres pajtásom volt valaha) már joghallgató korában föltette magában, hogy lehetőleg sohasem fog megnősülni, kivéven azt az egy esetet, ha az adósságait, a miket majd csinálni fog, nem tudná másképp kifizetni, csak gazdag házasság révén.

Természetes, hogy csinos, ügyes és előkelő fiatal-ember létére meg lévén ez a végső egerütja, Vereczkey Miklós olyan vígan élte a világát és már az első szigorlatig annyi adósságra tett szert, mintha a lányos apák naphosszat mást se tennének, csak lámpással a kezükben és nagy pénzes-zsákkal a hátukon, keresztül-kasul futkosnának az utcákon és torkuk-szakadtából ezt kiabálnák:

— Miklós, hol vagy? Gyere, gyere! Hadd adjam hozzád hamar a lányomat, a kit belevartam ebbe a pénzes-zsákba!

Lehet különben, hogy ebben is volt valami, mert Vereczkey Miklós, ha nem is az apák, de a lányok és lányos mamák körében mindenesetre számottevő sikerekkel dicsekedhetett, elannyira, hogy a mikor már mint kész doktort kinevezték egyszerre segédfogalmazónak a földmívelési miniszteriumba, hát bizony nem is nagyon kellett volna kinyújtania a kezét, mert egyszerre akár három gazdag menyasszonyt is foghatott volna magának.

Csak hogy ekkorára már a Miklós gyerek régi, rideg számvetéseit keresztülhúzta valami. Egy járványos epidemia, a melyet a számvetők és számítók nem ismer-

a felújító szövet az erős nyomást szenvedett helyen elpusztul.

Csakis élesre reszelt fűrész használjunk; kerüljük az ollót, mert ezzel a vágást nem lehet szorosan a törzs mellett ejteni, s mert az olló a vágáslap szélein a növszövetet erősen összenyomja; kerüljük a fejszét, baltát, a mely avatott kezekben sem sujt mindig oda, a hova kellene.

A gally levágásánál a következőképen kell eljárunk. A fűrész szorosan a törzs mellett vezetve bevágjuk az ágat alulról fölfelé a vastagságnak mintegy egyharmadáig, azután kivesszük a fűrész s az első metszés síkjában ugyancsak szorosan a törzs mellett bevágjuk az ágat felülről lefelé addig, míg az első metszést elérjük, illetőleg az ág leesik. Czélszerű az ágat fűrészelés közben feltartani, nehogy a zuhanástól a kérget megrepessze. Erősebb, súlyosabb ágakat két, vagy több darabban kell levágnunk. A vágáslapról azután az esetleg rajtamaradt szilánkokat késsel, baltával símára tisztítjuk s a továbbiakat rábizzuk a bölcs természetre.

Lombfánál a vágáslapokat a kiszáradás és a gomba-
infekciók ellen okvetlenül kátránnyal kell bekenni; tülevelüknél ez nem szükséges, mivel ott a kiömlő gyanta maga nyújt védelmet a gombacsirák letelepedése ellen.

A felnyesést szigorú ellenőrzés mellett végeztessük ügyes, betanított és fizetett napszámosokkal, de sohasem a nyert ágfa átengedése fejében a jelentkezőknek, a kik természetesen nem pontos munkára törekcsenek, hanem arra, hogy minél rövidebb idő alatt jussanak nagyobb mennyiségű ágfához.

A felnyesés ideje a nedvkeringés szünetelésének idejére, tehát a téli és a kora tavaszi hónapokra esik, mert ilyenkor kevesebb lévén a fák víztartalma, a gomba-

betegségek ellen használt kátrány jobban képes a fába behatolni. *Veszedeelmes azonban a nyesés a nedvkerin-gés megindulásakor*, a mikor a héj igen könnyen leválik a törzsről.

A nyesés sokszor nem erdőápolási okokból történik, hanem azért, hogy ünnepélyekhez díszítésre szánt zöldgallyakat szolgáltatson. A gallyazásnak ez a fajtája különösen nagy óvatosságot és ellenőrzést kíván, mert ennél teljesen ép és jól vegetáló ágaktól vagyunk kénytelenek a törzset megfosztani. A leginkább káros ez a zöldgally termelés lúczfenyőnél, mert az élő ág levágása által előálló gyantafolyás következtében a színta fekete foltokat kap, a mi az előállított deszkaárú értékét tetemesen leszállítja. A zöldgally-gyűjtésre elsősorban a korosabb törzseket jelöljük ki s azoknál is csak a nagyobb ágak mellékágait engedjük levágnunk.

Ha fiatal állományban lennénk kénytelenek zöldgally-szedést engedélyezni, úgy gondoskodjunk arról, hogy a gallyak az olyan kevésbé értékes törzsekről szedessenek, a mik a legközelebbi áterdőlésnél előreláthatólag amúgy is kivágattatnak, továbbá, hogy egy-egy törzsről csak egy-két gally távolíttassék el. Egyébként a nyesésnek fent ismertetett szabályait itt is be kell tartani.

Útmutatás madarak kitömésére és kitömött madarak eltartására.

Irta Kalbhenn Pál, fordította Borsiczky Ottó.

I. A madár kezelése kitömés előtt.

A kitömésre szánt madárnak frissnek, sértetlennek és lehetőleg tisztának kell lennie. A holt madár igen könnyen oszlásnak indul, tollazata gyűrődik, törődik, miért is oly módon kell azt kezelünk, hogy e hibákat

nek, de ha egyszer megismerik, akkor nyomban kiesnek a matematika bizonyosságaiból és nem tudnak számolni többé sem magukmagukkal, sem pedig a körülményekkel. Ezeket a szerencsétlen flótásokat azután már csak a legelemibb számtani művelet érdekli a világon, de a gyámoltalanjainak még ebben is anyakönyvvezetőre van szükségük.

Ezt a betegséget kapta meg szegény Vereczkey Miklós is éppen akkor, a mikor már nyakig volt adósságban, kinevezték a földművelésügyi miniszteriumba segédfogalmazónak és a mikor, mondom, már nem is nagyon kellett volna kinyújtania a kezét, és a többi... Szegény szerencsétlen beleszeretett egy gépiró-kisasszonyba. És el is vette.

A gépiró-kisasszonynak természetesen még az író-gépje sem volt az övé, nemhogy hozománya lett volna. Igaz ugyan, hogy a szülei, mihelyt a jőnevű és jó megjelenésű segédfogalmazó bekopogtatott a negyedik emeleti kétszobás lakásukba és megkérte a kis szösze Margitkának a kezét, hát iziben összevásároltak egy csomó vég vásznat (hitelbe), s azon aztán három hétig egyfolytában varratták a háznál a kelengyét (szintén

hitelbe), hanem az esküvő után meggondolták a dolgot és nem adták oda a kelengyét a leányuknak.

— Te már férjnél vagy, — magyarázták a síró fiatal asszonykának, — stafirozzon ki az urad. A kelengye pedig jó lesz majd Mártuskának (a kisebbik leány). Annak is csak úgy «M» a monogrammjá, mint teneked.

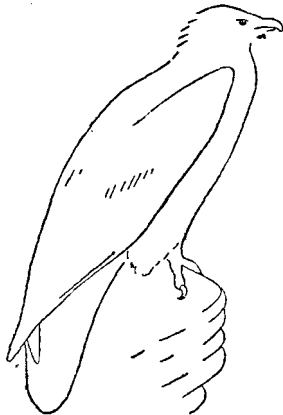
És hogy addig is, a meddig Mártuskára kerül a sor, mentül biztosabb helyre tegyék, hát az egész kelengyét ünnepiesen bevitték a zálogházba.

Ennyit tudtunk meg a mi szegény Miklós barátunk baklövéséről, akarom mondani házasságáról mi, a kik kávéházi zajos éjszakákon közel álltunk, illetőleg közel ültünk hozzája. Itt azután megszakadt köztünk az összeköttetés fonala. Én meg a pajtásaim soha életünkben nem fordultunk meg a földművelésügyi miniszteriumban, Miklóst meg viszont senki sem látta többé sem a söröző helyeinken, sem a kávéházainkban, sem nappal, sem pedig éjnek idején, a mikor tudvalevőleg minden jó lélek alva dicséri az Urat.

Mindössze Jenőtől, a gálans éjjeli fizetőpinczértől hallottunk annyit, hogy, azt mondja:

megelőzzük, nehogy kitömésre alkalmatlanná válják. Hogy miképen bánjunk a kitömésre szánt madárral, azt legjobban példával világíthatjuk meg.

Tételezzük fel, hogy bagolykunyhó előtt vagy lesen ragadozó madarat lőttünk. A madár nincs holtra löve, hanem csak szárnyazva van. A földre hullva először menekülni iparkodik, azután hátára fekszik, csüdjeit

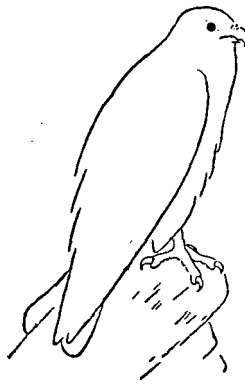

Szakálas keselyű.

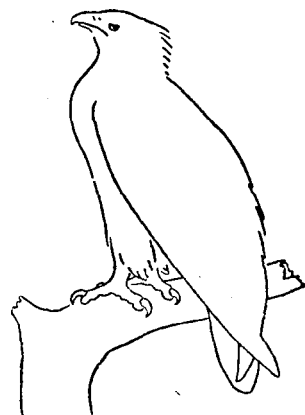

Szürke keselyű.

a madár egy-két másodperc alatt kimulik. A kivégzésnek ez a módja a legalkalmasabb, mert egyrészt a madár soká nem kinlódik, másrészt külsőleg sem sérül meg. A madarat fejbe kólintani, vagy oly módon megölni, hogy azt csüdjeinél fogva fához, kőhöz vagy a csizma sarkához verjük, egyrészt nem vadászias dolog, másrészt pedig a madáron ily eljárás mellett véraláfutások

Vadászólyom.

Kőszáli sas.

behúzza s karmait szétterpesztve védelmi helyzetet foglal el. Óvatosan, nehogy karmaival megsérthessen bennünket, megfogjuk szárnyainak evezőtollait és kissé föl-emeljük, úgy hogy kiterjesztett szárnyak mellett, ülő vagy függő helyzetbe kerüljön; ezután szárnyait hátrafelé hajlítjuk s azoknak evezőtollait a hát fölött egymásra fektetve mindkét szárnya végét bal kezünkbe fogjuk. Jobb kezünkkel most átfogjuk a szárnyak tövé-nél a madár hátát oly módon, hogy hüvelykujjunk az egyik, a többi ujj pedig a másik oldalon a bordák közé mélyedhessen; erős szorítással összesajtoljuk a tüdőt s

támadnak és annak koponyája is összeropedezik, mi alkalmatlanná teszi azt a kitömésre.

Ha a madarat már megöltük, gypottal, — melyet állandóan magunknál hordunk, — felszivatjuk a sebekből kiserkenő vért és a sebeket betömjük. A begy tartalmát fokozatosan a száj nyílása felé tologatjuk s ezen át, esetleg ág- vagy sodronydarabka segítségével eltávolítjuk, de ügyelnünk kell arra, hogy a tollazatot be ne szennyezzük. A begy belső falát, ugyancsak a szájni-láson keresztül, fácskára vagy sodronydarabra csavart kőc- vagy gypottal szárazra kitörülgetjük s ezután

— A Vereczkey nagyságos úr most milyen «jól néz ki». (Nyomban utána keserű utóízzel:) Én is.

Nem feleltünk rá semmit, csak csöndesen bólintgatunk. Elértettük a megjegyzést. Az első «jól néz ki» azt jelentette, hogy Vereczkeynek szemmel láthatólag használ a szolid házaset, a második, az «én is», meg azt, hogy még mindig nem fizette vissza a fizető-pinczérnek azt a kétszázötven koronáját, a mit alig néhány nappal a végzetes ismeretsége előtt kért tőle kölesön.

Itt talán szentelhetnénk egy sort azoknak a becsületes és részben bolondos, jóhiszemű fizető-pinczéréknek is, a kik közül már nem egy tönkrement és öregségére koldusbotra jutott, mert ezeket és ezeket adtak vagy voltak kénytelenek adni kölesön a kávéházbeli törzsvendégeknek, a nélkül, hogy valaha egy garast is viszontláttak volna a pénzükből. Nekem azonban most utólagosan úgy rémlik, hogy ebben az esetben azért nem szabad elítélni az én Miklós barátomat, a ki bizonyára még abban a hiszemben csinálta ezt is, meg a többi adósságait is, hogy előbb-utóbb úgyis mind egyszerre kifizetteti egy pénzes-zsákba varrt lánnyal. És nem ő rajta múlt, hanem a bájos kis gépiró-kisasszonyon, hogy Vereczkey kapott ugyan a házasságban zsákot, még

pedig a vállára, csakhogy tele adóssággal és hitvesi s egy év mulva már családapai kötelességgel. A hitelezői, a mikor észrevették, hogy a nagyreményű adós mily szörnyen cserben hagyta őket, természetesen egyesült erővel rohanták meg részint a vagyonos özvegy édesanyját, a ki azonban a «meszalliance»-on való fölháborodásában egy fillért sem fizetett ki a fiáért, részint pedig a fizetését, a melyikből azután le is tiltattak mindent, a mi csak letiltható.

Elmult vagy négy esztendő, és mi már csaknem megfélekedtünk a mi régi kenyeres pajtásunkról. Csupán nyolcz-tíz hónaponként ujságolta a törzsasztalunknál (csupa megcsontosodni készülő agglegény között) a társaságunk egyik-másik tagja:

— Hja igaz, urak, ma láttam Miklóst! Olyan, mint az élet. És elegáns. (Ez még az első évben volt.)

Vagy a második esztendőben (közömbösebb hangon):

— Tudjátok, urak, kit láttam tegnap a villamosról? Vereczkeyt.

— Na, ne mondd! Milyen?

— Hát... tudod, tulajdonkép csak a télidikabátját láttam. Az még a Branyiczkyé (a szabó). Szerencse,

kevés porrá tört timsót szórunk bele, úgy hogy ez egyenletesen mindenhol ellepje azt és a száj nyílását is; végre a begyet a szájnylásba tömött laza gyapot-pamacscsal elzárjuk. Kevés timsót szórunk az orrlyukakba is és tü segélyével erős czérnát fűzve át azokon, a czérnát az alsó csőr kávája alatt összekötjük; ily módon egymáshoz rögzítjük azokat, hogy a csőr a kitömés folyamán szét ne nyilhasson. A végbél nyílásába timsóval kevert gipszet szórva, úgy ezt, mint az orrnyílásokat is gyapottal bedugaszoljuk. Végre vékony

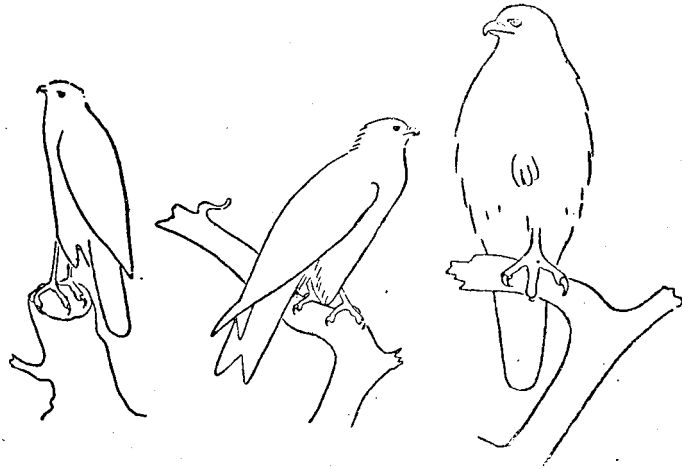

gyapotréteget helyezünk a szemgolyókra is és e gyapotréteg fölé reá húzzuk a madár szemhéjait, miáltal azok kívülről el vannak zárva.

Ezeket a munkákat végezzük úgy, hogy a madár tollazatát össze ne gyűrjük és össze ne piszkítsuk, a mit az által érhetünk el, ha a madarat a kezelés egész tartama alatt lehetőleg csak a csőr- és evezőtollaknál fogjuk meg.

Az így előkészített madarat kisebb távolságra csüdjénél megfogva szállíthatjuk, ügyelve arra, hogy a madár a földet ne surolja s lábunk szárához ne verődjék;

nagyobb távolságra való szállítás esetén az állatot papírosba kell csavarni. Ebben az esetben a tollazatot lesimitjük, a nyakat a vállak közé toljuk, a csüdöket és szárnyakat a testhez szorítjuk s a madarat így szorosán papírba göngyöljük, de ügyelünk arra, hogy a fark- és evezőtollak ne gyűrődjenek össze. Ajánlatos az első

papírréteg fölé még néhányat, vagy kéregpapírt csavarni. Ha lábában vagy kosárban kellene a madarat szállítani, akkor ügyeljünk arra, hogy az száraz moha, fagyapot, összegyűrt papír, vagy ehhez hasonlók közé úgy legyen csomagolva, hogy a szállítás tartama alatt helyéből ki ne mozdulhasson.

Rendeltetési helyén a madarat azonnal kicsomagoljuk. Ha valahonnan kellő gondossággal nem csomagolt madarat kapnánk kitömésre, akkor azt csüdjénél megfogva kissé megrázzuk, hogy tollazata rendbe jöjjön. Ha nem akarjuk a madarat azonnal kitömní, akkor

hogy nem czipő, mert különben alkalmasint nyikorgott volna.

A harmadik év végén (fagyosan):

— Na, láttam Vereckeyt. Kérlek, abból sem lesz sohasem titkár!

— Mért nem? — kérdeztük igazi gentry-szakértelemmel. — Letört?

Hanyag kézlegyintés:

— Hát persze. Két apróságot vezetett kézen fogva. Az egyik talán kétesztendő. A másik úgy egy körül. Szegény fiúnak ki van fordítva a télikabátja.

Csöndesen ittuk ki a pikkolónkat.

— Hajh hajh, — dűnnyögte végül valamelyikünk, — «nat erő fan meg asz a szerelem».

A negyedik esztendőben végre én kerültem össze a gépiró-kisasszony férjével. Semmiféle gyújtó szerszámmal sem vagyok képes az utcán szivarra gyújtani, hát egyszer délután félhárom óra tájt éppen befordultam valahol a Váczi-körúton egy kapu alá, hogy meggyújtssam a számban a børszivart, s egyszere csak:

— Uramfia, kit látnak szemeim? — ejtettem ki a számból a szivart. — Te vagy az Miklós?;

Megszeppeven nézett rám és miközben a kezét nyuj-

totta, valami érthetetlen szót dűnnyögett. Majd hirtelen nyelt egy nagyot, s most már elnevette magát:

— Szervusz, pajtás! Bocsáss meg, hogy nem üdvözöltelek mindjárt úgy, a hogy ilyen régi pajtásnak dukál, hanem...

— Hanem? — kérdeztem én. — Éppen valami bonbon volt a szádban, úgy-e, öregem?

— Az ám, — nevetett most újra, — a csodát! Éppen most nyeltem le, pajtás, az ezredik szafaládét.

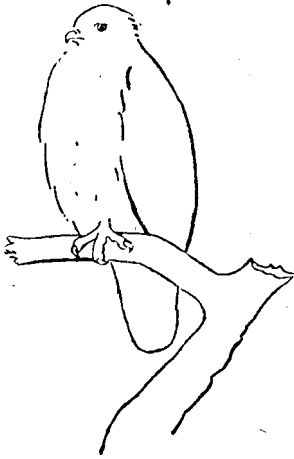
Majdhogy össze nem csaptam a kezemet nevetemben:

— Mi a szösz? Csak nem ma az ezrediket, czimbora?

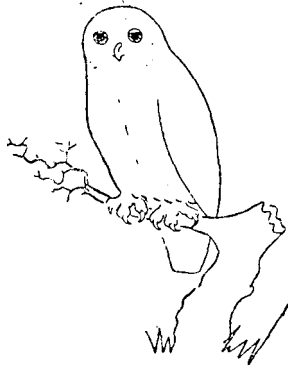
— Nem, nem. — felelte szeliden Miklós. — Másfél esztendő óta. — És mialatt elővett a kifordított télikabátja zsebéből egy egyfilléres magyar cigarettát, megkínáltam szivarral, de nem fogadta el, hát olyan jóízű hangon, a hogy már igazán csak nagyon boldog ember beszélhet ilyesmiről, elmondta, hogy:

— Barátom, tudod, — és hirtelen ásított egyet, — a fizetésemből nem tudnánk megélni, hát délután idejárom a Báthori-utczába irodába. Kapok hatvan koronát. Csakhogy kint lakunk az Isten háta mögött — újabb ásítást nyomott el a tenyerével — a postás-telepen, hát azt még villámoson sem lehetne megjárni délben

száraz szellős helyen csüdjeinél felakasztjuk, mi egyébként mindig ajánlatos, hogy a léghuzam a madárnak testhez simuló, többé-kevésbé gyűrődött tollait meg lazítsa. Nedves pinczébe kitömésre szánt madarat akasztani nem szabad.

Egerész ölyv.

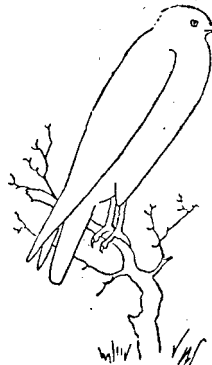
Erdei bagoly.

II. Beszennyezett tollú madarak tisztítása.

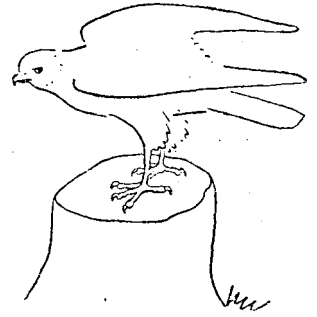
Igaz, hogy nagy súlyt kell helyeznünk arra, hogy a kitömésre szánt madár tollazata se törődött, se gyűrődött, se piszkos ne legyen, de azért az összevérzett vagy egyébként beszennyezett tollú madár a kitömésre még nem alkalmas. Vízrel és szivacsosal, türelemmel és kitartással a nagyon szennyes tollazatot is megtisztíthatjuk, a zsiros tollazatot pedig víz helyett benzinnel hozhatjuk rendbe.

Ha a szárazon eltávolítható szennyet, beszáradt vért, földet, a tollazat közül ujjainkkal és körmünkkel már

kidörzsöltük, akkor a madár tollának mosásához látunk. A mosáshoz egyébre, mint egy vízzel telt lapos edényre, tiszta mosó szivacsra és tiszta, száraz gipszporra nincs szükségünk. A tollazat szennyes helyeit szivaccsal meg nedvesítjük, hogy a piszok feloldódjék. A tollnak nem árt, ha nedves lesz, de arra ügyelünk, hogy a víz ne folyjon a madár tollazatán végig. A megnedvesített s. közbe-közbe kiöblített szivaccsal addig simítgatjuk és

Réti héjja.

nyomogatjuk a tollat, annak fekvésének irányában, míg a szivacsból már csak tiszta vizet sajtolhatunk ki. Kellő gyakorlat után a dolog egészen könnyen fog menni. Ha a kitömendő madár tollazata nagyon szennyes, akkor a madarat, hogy a piszok a tollazatból kioldódjék, vízbe is fektethetjük. Az így megfürösztött madarat csőrénél fogva felfüggesztjük, hogy a fölösleges víz lecsorogjon róla, azután szivaccsal az ismertetett módon a lehetőség szerint eltávolítjuk a még rajta levő fölösleges vizet, végül a madarat megszáritjuk.

A tollazat megszáritására kitűnő szerrel rendelke-

idejére, meg amúgy is mindig gyalog járok hivatalba, hát, édes lelkem, megeszem ebédre — áá-háá! ásitott harmadszor is — mindennap két szafaládét. És az nekem elég estig. (Negyedik ásitás.)

— Öreg, öreg, — csaptam a vállára, — e szerint biztosan nagyon boldog vagy, úgy-e? (Miklós nem tudott válaszolni, mert épp most kezdte meg az ötödik ásitást.) Hanem, öreg, a mint látom, még most sem igen alszod ki magadat! Mi?

Miklós, a ki ebben a pillanatban fejezte be az ásitást, ismét nevetett.

— Dehogyan nem, pajtás. Naponkint hat órát alszom. Nekem az elég.

— Hát akkor mi a csudának ásitasz itt folytonosan? — kérdeztem.

— Hja, barátom, — felelte, — az más. Az családi ügy. — És, miközben félig elnyomva hatodikát ásitott, megmagyarázta:

— Tudod, lelkem, a feleségemnek elég otthon minden este a két nagyobbik gyereket elaltatni. Hát a harmadiknak — most hathónapos — az elaltatását én vállaltam magamra. De mivel sohasem akarózik idejére elaludni, hát, kérlek, a mult héten kitaláltam a számára

egy nagyszerű módszert. Képzeld (hetedik ásitás) most altatáskor mindig előásítok neki. A gyerek belebámul a kitátott számba, ráragad az ásitás, s képzeld, öt perc alatt lehunyja a kis szemét, és azóta pontosan, elalszik.

— Aháá (nyolczadik ásitás), nagyszerű módszer, nagyszerű módszer. Csak, tudod, még nem jöttem bele eléggé, hát (kilenczedik...) ilyenkor szoktam végezni az állkapocs-gyakorlataimat.

Hirtelen kikapta a zsebéből a hétkoronás vastag nikelóráját és megnézte.

— De most bocsáss meg, pajtás, már háromnegyed három. Szaladok az irodába.

És azóta a kávéházi kerek márvány-asztalunknál rendszeren minden éjszaka hajnal felé elkiáltja magát valamelyikünk, a kit aznapra éppen kineveztünk előásítóknak, hogy:

— Állkapocs-gyakorlat: á-há!...

Mivel hát valamiképp csak ki kellett figuráznunk a boldog volt czimborát, a ki már nemesak magának, de még a gyermekeinek is előre ásit elalvás előtt, holott mi, szegény lumpok, csak fölkelés után tudunk ásitani istenigazában.

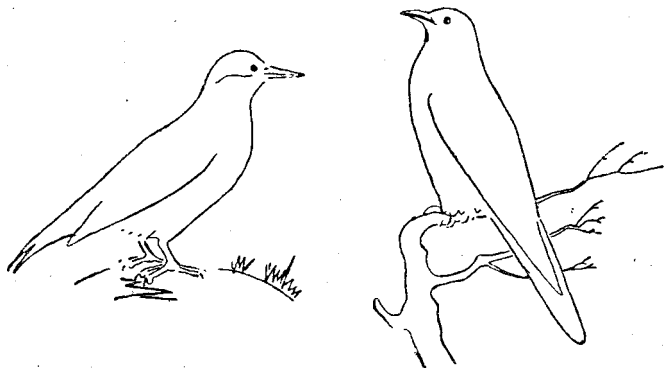
zünk, ez a gipsz. Evőkéssel, vagy valamely más alkalmas eszközzel, a nedves helyekre kellő adag gipszet szórunk, mely a vizet azonnal mohón magába szívja. Az átnedvesedett gipszet eltávolítjuk és szárazzal pótoljuk, ezt addig ismételjük, míg a beszórt hely teljesen száraz nem lesz. Ha a tollazat nagyon átnedvesedett, akkor nem elegendő a tollak felületének szárítása, hanem a tollazat alsóbb rétegét is meg kell szárítani. Sodronydarab segítségével fölemeljük az egyes tollakat és az alsóbb rétegekre is gipszet szórunk, hogy a nedvesség innen is eltávolíttassék. A tökéletes szárítást azután ép úgy végezzük, mint fentebb leírtuk. Ha a tollazat már kellőleg megtisztított és megszáritott, akkor azt főleg a madár mellén, nyakán, fején és hátán rendbe hozzuk, mit oly módon végzünk, hogy sodronydarabkával a tollak alá nyúlunk, azokat a fej irányában felborzoljuk és az ellenkező irányban ismét lesimitjük. Ily módon rövid időn belül nemcsak a tollazatot hozhatjuk rendbe, hanem eltávolíthatjuk még a tollazat között levő azt a gipszet is, a melyet a madárból rázás által eltávolítani nem tudtunk volna.

A zsírfoltokat, mint ezt már jeleztük, *benzinnel* mosuk ki. Ha a foltok csak a tollazat felületén vannak, akkor elegendő a felületes mosás. Nagyon zsíros tollazatot ép úgy tisztítunk meg, mint azt a vízzel való mosásnál tárgyaltuk. A szárításhoz itt gipszet nem kell használni, mert ha a tollakat kissé borzolgatjuk, a benzín elpárolog. A benzín könnyen gyúlékony anyag, miért is kezelésénél legyünk óvatosak és égő lámpa, vagy szivarhoz közel ne menjünk vele.

III. A tömés.

a) A madár bőrének lefejtése.

Mielőtt a madár bőrének lehúzásához fognánk, meg kell állapítanunk, hogy a madár evezőtollai mennyivel haladják túl a kormány- (fark)- tollakat, vagy fordítva a kormánytollak mennyivel hosszabbak az evező (szárny)- tollaknál. Az evező- és kormánytollak ebbeli, egymáshoz

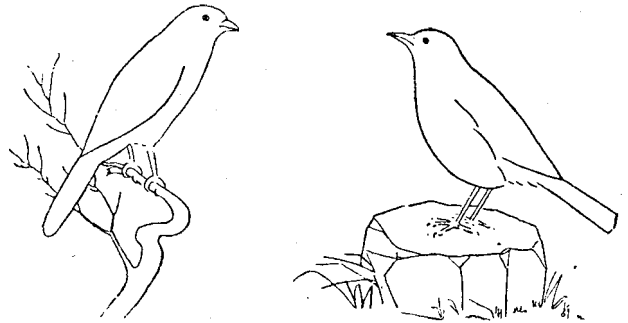

Zöld harkály.

Kakuk.

való viszonyának ismeretére a kitömés folyamán feltétlenül szükségünk van. Ha e viszonyt megállapítottuk, akkor megkezdhetjük a madár bőrének lehúzását. Első sorban is tompa fogóval közvetlen a test mellett, ügyelve arra, hogy se tollat ki ne tépjünk, se a bőrt nagyon meg ne sértsük, eltörjük a szárny- (felsőkar)- csontot.

A madarat hátára fektetve egy ív papirosra helyezzük, a mell közepén a tollazatot óvatosan kétfelé választjuk s azután éles késsel (boncsolókés) a mellesont, illetve a melltaréj egész hosszában felhasítjuk a madár bőrét. Ügyeljünk arra, hogy késünk csak a bőrt messe át és a húsba ne hatoljon és arra, hogy a vágás csak a melltaréj felett vezetessék s ennél hosszabb ne legyen.

Gébiés.

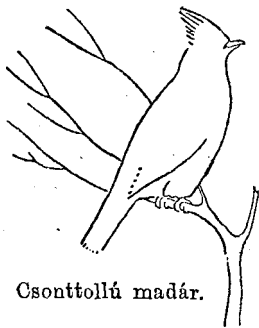
Rigó.

A felvágott bőr egyik szélét csipeszfogóval (pinczetta) fölemeljük, majd mutató- és hüvelykujjunk közé fogjuk és valamilyen vésőalakú, de nem éles szerszámmal (a boncsolókés nyele, laposra faragott fadarab) és felváltva ujjainkkal emelgetve azt, elválasztjuk a bőrt a testtől. Az elválasztott bőr alá gipsz- vagy száraz és a levegőn szétmállott *mészport* vagy *finom fűrészport* szórunk, hogy a test nedvességét felszívassuk és a már lefejtett bőrnek a testhez való tapadását megakadályozzuk.

Ha a mellről a bőrt már lefejtettük és az oldalak felé is annyira haladtunk, a mennyre azt a bőrtől vágott nyílás megengedi, akkor két ujjunkat a has felé a bőr alá helyezve azt kissé fölemeljük s a bőrt a has közepéig — belülről kifelé — felhasítjuk. Ha a hasbőrt a tollas külső rész felől hasítanók fel, könnyen átvághatnánk a hashártyát s a kilépő belek beszenyehetnének a tollazatot. A bőrt most, a meddig csak a vágott nyílás engedi, ujjunk és az eszköz segítségével minden irányban elválasztjuk a testtől, de vigyázzunk arra, hogy azt el ne szakítsuk. Ezután a vágott nyílás felső szélé felől iparkodjunk a nyakcsigolyákat, a garat és légsővel együtt, megfogni. Ha bal kezünk két ujjával sikerült az egészet megfogni, akkor éles fogóval elcsipjük azt ott, a hol a hajlás keletkezett. A nyakcsigolyáknak a testen maradt csonkját bal kezünkkel megfogva, a bőrt először az egyik, azután a másik vállon át lefejtethetjük. Ezután a felső szárny (felkar) kifejtése következik és pedig először ott, a hol a karcsontot előzőleg már eltörtük. Ha nagy madárral van dolgunk, akkor megkönnyíthetjük a lefejtés munkáját az által, hogy a madarat a nyakcsontnál fogva erős zsinigre akasztjuk. A bőr lefejtése most már könnyen megy, de némely madárfajnál nagyon óvatosoknak kell lennünk, hogy a vékony hátbőrt át ne szakítsuk. Így a bagolyféléknek igen vékony a hátbőrük, a galambféléknél pedig a háttollak csévéje (gyökere) van nemcsak a bőrbe, de a bőr alatti húsba is beágyazva. Ha a hátbőr elszakad, akkor a madár a legtöbb esetben

alig használható már kitömésre, mert ha a szakadt részt nagy fáradsággal be is varrjuk, ez a további kitömés folyamán ismét el fog szakadni.

Ha a lefejtéssel már a czombokig jutottunk, akkor ezeket fogóval közvetlen a test mellett az ízületen elvágjuk, a lefejtést pedig folytatjuk addig, míg a farkcsigolyáig jutunk. A fark közvetlen a hátgerincz folytatását képező keresztesigolyákhoz izül. A farktollak az utolsó farkcsigolyába vannak ágyazva, miért is vigyáznunk kell arra, hogy ezt el ne vágjuk, mert akkor a tollak kihullanak. A farkcsigolyákat a gerinczesigolyáktól szintén fogóval választjuk el. Ezután óvatosan, hogy a hashártyát meg ne sértsük, mert akkor a kiömlő bélsár, daczára annak, hogy a végbélnyílást betömtük, beszennyezi a tollakat, kifejtjük a vastagbelet oly módon, hogy azt azon a részen, a hol az össze van növe a bőrrel, elvágjuk. A test most már teljesen ki van fejtve s mivel később még szükségünk lesz reá, elteszszük.

Csonttollú madár.

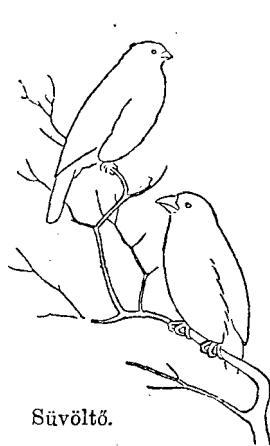

Szajkó.

Most a farkgyökér teljes megtisztításához látunk, a mennyiben a még ehhez tapadó húsrészeket levakargatjuk. A farktő felett fekszik a zsírmirigy, ezt is el kell távolítani. A vízimadaraknál e mirigy nagyon, míg a többi madárnál kevésbé van kifejlődve. A kezelés alatt kifordult bőrt most már visszafordíthatjuk s laza gypot helyezünk az eltávolított test helyére, a tollazatot elegyengetjük, de vigyáznunk arra, hogy a tollak ne lógnanak a lehúzott bőr belsejébe, mert itt könnyen összepiszkolódhatnak. Ezután a nyak- és fejbőr lehúzása következik. A nyaknak a fejen maradt részét megfogjuk s a mennyire csak lehet, kihúzzuk, a bőrt azután köröm, ujj és szerszám segélyével tologatva tovább fejtjük addig, míg a koponyát elértük. A fülnyílásokat elzáró fülzacskókat kissé hegyes, de nem éles szerszámmal (tompá ár) kiemeljük. Néha nem kerülhető el, hogy a fülzacskók meg ne sérüljenek, de ez nem hiba, csak teljesen el ne vágjuk azokat, mert akkor a fej oldalán lyuk támad, melyet be kellene varrunk, a mi nagyon körülményes dolog. Ha a fülzacskók kifejtését befejeztük, a fejbőrt a szem közepéig könnyen lefejtethetjük. Addig, míg a szemgolyó közepét el nem értük, a szemhéj és bőr közötti összeköttetést ne szakítsuk meg.

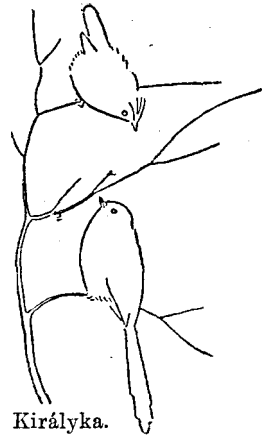
A szemhéjnak a bőrtől való elválasztása a szemén keresztül harántul vezetett vágással történik, ügyelnünk kell azonban arra, hogy magát a szemet el ne vágjuk. A metszett nyíláson át keskeny késpengével a bőr alá

nyulva, a szemhéjat a másik oldalon is lefejtethetjük a bőrről, s így a bőr és szem közötti összefüggés meg-

Süvöltő.

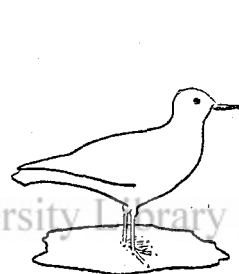
Meggyvágó.

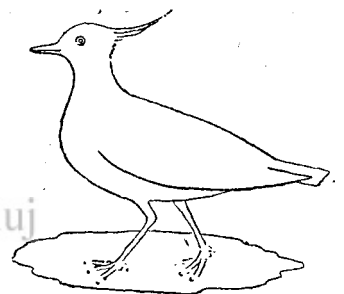
Királyka.

Ózlapó.

szülvén, a lefejtéssel tovább haladhatunk a csőr tövéig. A szemgolyókat tompa késsel emeljük ki gödreikből, ügyelve arra, hogy a szem fel ne fakadjon, mert a kifolyó szemnedv a tollazatot beszennyezhetné.

Lile.

Bibicz.

A nyelv, valamint a fejen levő húsrészek eltávolítása után a nyakat a fejhez való izülésénél éles fogóval elvágjuk s a fejen ott, a hol a nyak ehhez izült, és ennek vastagságában, léket nyitunk, melyen az agyvelőt távolíthatjuk el. A koponya előrészen az agyvelőt

Siketfajd.

hártyaszerű bőr borítja, ezt átvágjuk s az agyvelőt kés-sel vagy hasonló eszközzel kikaparjuk s a koponya üregét sodronyra csavart gyapot- vagy kőcsezal egészen tisztára és szárazra kitörölgetjük. Ha a fejről is minden húsrészt eltávolítottunk már, akkor kenderből vagy kisebb madárnál gyapotból az eredeti nyak hosszának és vastagságának megfelelő műnyakat sodrunk s ezt még pamuttal is körülcavarjuk, de ügyelnünk kell arra, hogy a pamut a nyakba bele ne vágódjék s azon befűzések ne támadjanak. Ezt a mesterséges nyakat a fejen vágott nyílásba dugjuk, s ott gyapottal vagy kőcsezal körültemekelve, rögzítjük.

A szemgödrökbe laza gyapotpamacsot helyezünk oly módon, hogy a szemüreg kissé jobban kitöltessék, mint az eredeti szem által, az arcz részeket szintén gyapottal helyettesítjük. A gyapotot itt úgy rögzíthetjük, hogy a kihúzott gyapotpamacs egyik végét a szemgödrökbe helyezzük, mi azután annak elcsuszását megakadályozza. Ép így helyettesítjük az eltávolított tarkórészt is; itt a gyapotot az elcsuszástól az által védhetjük meg, hogy annak egyik végét a fejüregbe toljuk. Az eltávolított húsrészek pótlására felhasznált gyapot sehol kemény ne legyen, hanem lazán fekdjék és mindenhol valamivel több gyapotot használjunk fel, hogy az idomok teltebbek legyenek, mint eredetileg voltak. (Vége következik.)

Gazdasági tanácsadó.

Állatok masszálásáról. A masszálást már Krisztus előtt 3000 évvel ismerték a chinaiak; ismerték az ó-görögök és rómaiak is. A középkor orvosi irodalmában is egyes szerzők gyógyhatásának mondják, mégis az akkori orvosok legnagyobb része méltóságán alulnak tartotta, hogy ilyen egyszerű gyógymódot rendeljen. A masszálást ezért leginkább csak kuruzslók, pásztorok, javasasszonyok vagy kenőasszonyok gyakorolták. Végre 1870 körül tudományos alapon kimutatták, hogy a masszázis indikált esetekben kétségtelen gyógyhatással bír. Hatása abban áll, hogy pl. izzadmányok szétnyomva nagy felszívó területekkel jönnek érintkezésbe, kóros összetapadások szétválnak és végül a nyirok és vérkeringés fokozódik, a fájdalom enyhül, vagy esetleg egészen meg is szűnik.

Legjobb hatása van a masszálásnak in és in hüvely, izület és izület közötti gyulladások, izomcsúzok esetében.

Az izomcsúzok, izületi gyulladások ellen az emberorvosok már közel felszázad óta a salycilsavat és készítményeit rendelik belsőleg, külsőleg pedig ugyanezeket az anyagokat kenik a bőrre, a hol azok felszívódnak s gyógyítóhatást fejtenek ki. Nagy hátránya ennek a gyógymódnak, hogy felmaródást, bőrgyulladást okoz, a mit a szabad phenol és carboxylgyököknek kell tulajdonítanunk. Érzékenyebb bőrű betegeknél tehát el kellett tekinteni a salycilsavas bedörzsölésektől, mignem forgalomba került az Alexipon, mely nem egyéb, mint a salycilsavethylæternek acetylálása ecetsavashybriddel.

Ez teljesen neutrális olaj, melynek forrpontja 272° C. Nagy hidegben kristályokká mered, de szobahőmérsékleten csakhamar ismét elolvad. Az Alexipon nem tartalmaz sem szabad phenol, sem carboxylgyököt és még hosszabb behatásnak kitett bőrt sem támad meg. Nagy előnye, hogy tisztán használandó és nem történhetik meg az sem, hogy a sesamolaj vagy más vivószer avas volta okoz bőrgyulladást. Ma már nagyon kiterjedten használják az emberorvosok.

Az állatgyógyászatban kisebb szerepe van a masszálásnak, mint az embergyógyászatban, mert a masszálást a bőr szőrös volta nagyon megnehezíti különösen ott, a hol a bőr közel fekszik a csontoz, pl. a végtagokon. Fokozza a nehézséget az is, hogy szőr ellen kell masszálni, ha szabályszerűen a központ felé akarunk masszálni. Gyakori masszálás hólyagcsás bőrgyulladást okoz. Ha a szőrt becsirozzuk, némileg segíthetünk ugyan a bajon, de 3—4 napnál tovább nem igen folytathatjuk a masszálást, mert félnünk kell a bőrgyulladástól. A szőr leborotválása ugyan segítene, de hát ezt nem tehetjük meg minden esetben, mert ezt is minden második vagy harmadik napon ismételni kellene, de meg nagyobb állatnál nagyobb területen nem borotválhatjuk le a szőrt. Kénytelenek voltunk tehát vagy egészen lemondani róla, vagy pedig szőrmentén masszírozni, a mi viszont kedvezőtlenül befolyásolja a hatást. Pedig háziállataink is sokat szenvednek izomcsúzban, a mi nem is csoda, ha meggondoljuk, hogy főleg a ló és a kutya minden időben kell, hogy szolgálatot tegyen. A hideg, nyirkos idő pedig igen hamar megárt, különösen akkor, ha pl. a lovak alacsony, rosszul szellőztetett, túlmeleg istállóból, (a milyen a falusi istálló legnagyobb része), a hol esetleg szarvasmarhával együtt voltak s a hol a meleg páras légkörben elpetyhüdtek, főleg akkor, ha — mint télviz idején rendszer a kiscsúzáknál — napokig «pihentek» s aztán minden átmenet nélkül félnapokat töltenek kinn a hideg, nyirkos levegőn, sokszor bizony nem is mozogva, hanem ácsorogva. A vadászkutyák is igen sokat szenvednek, mert azoknak meg az a szokása, hogy benn a szobában szinte belebujnak a kályhába s aztán azon mód áthéhvülve kimennek a hidegre vadászni. Legutóbb is két ilyen esetem volt. A ló megbetegedése igen enyhe volt, de a kutya már súlyos beteg volt.

Richter úr volt oly szives és néhány üveg Alexipont bocsátott rendelkezésemre kísérleti czélokra.

A ló, mely egyik mellső lábát pihentette, már az első 10 percig tartó bedörzsölés után szépen ráállott a lábára. Bedörzsölés után meleg pokrócczal kötöttük be a beteg lábát. Másnap még reggel és este alkalmaztunk egy-egy bedörzsölést.

A kutyának, a mely alig tudott mozogni s a melynél az izomcsúz, a szemgyulladás gyakori szövődménye, is igen nagy mértéket öltött, belsőleg natrium salycilicumot rendeltem, azonkívül naponta kétszeri bedörzsölést s utána begöngyölítést meleg pokróczokba. A szemeket pedig Hyperololdattal mosattam ki szintén 3-szor naponta. A kutya 5 nap mulva már járkált és 14 nap mulva már újra vadászott. A kezelés tartama alatt sem bőr-

kiütést, sem gyulladást nem tapasztaltam, a mi csak azt bizonyítja, hogy az Alexipon teljesen ment a salycil-præparatumok izgató hatásától, mert különben a kutyánál feltétlenül bõrgyulladást váltott volna ki.

Dr. Kukuljević József.

Különfélék.

Erdészeti altisztek jutalmazása. A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr a halászat terén 1912. évben kifejtett sikeres munkásságuk elismerésül a következő erdészeti altiszteket részesítette pénzbeli jutalomban, és pedig:

a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében: Orbán Károly főerdőr 30 kor., Wallandt Gyula és Moldován Mihály erdőőrök pedig egyenkint 25 kor.;

a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében: Kerekes Károly főerdőr 30 kor., Kovács Albert, Szuhay György és Pataky Ferencz erdőőrök, valamint Illés László erdőlegény egyenkint 25 kor., Csajkovszky Lajos, Süszer János, Kovács József, Stadler Imre, Biró István és Lengyel Gusztáv szegődött kincstári munkások pedig egyenkint 20 kor.;

az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében: Gebrián György erdőlegény 25 kor., ifj. Horváth Ágoston segéderdőőr és Wudmaszka György munkafelügyező pedig egyenkint 20 kor.;

a tólsómári m. kir. erdőhivatal kerületében: Valkó József havibéres segédőr 20 kor.;

a zsarnóczaei m. kir. erdőhivatal kerületében: Sztancsók István segéderdőőr 20 kor.; végül

a bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületében: Görög József erdőőr 25 kor. jutalmat kapott.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál az 1912. évi VIII. t.-cz. alapján a következők biztosítottak az új nyugdíjesoportban: Hatvány János, Szilágyi Lajos, Alekusan Miklós, Szabó András, Vajasyd Károly, Földváry Ignác és Schreiber Lajos alsó-fehérvármegyei erdőőrök; Somogyi Géza és Schinkovich Mátyás védkerületi erdőőrök; Kottek Antal és Hammer János, árvavármegyei járási erdőőrök és Hladek János, trencsénvármegyei erdőszolga.

Méhészeti szaktanítók új kerületi beosztása. A földmívelésügyi miniszterium az okszerű méhészkedés ismereteinek minél szélesebb körben való elterjesztése érdekében a már meglevő pápai, pozsonyi, egri, sárospataki, kolozsvári, nagyszombati és temesvári méhészeti szaktanítói kerületek mellé újabban Kalocsán, Szegeden, Kaposváron, Stubnyafürdön, Iglón, Nagyváradon, Szatmárnémetiben, Sepsiszentgyörgyön és Gyulafehérváron is kerületi méhészeti szaktanítói központi hivatalokat rendezett be. Az új méhészeti kerületek létesítésével az a főcél, hogy a kerületbe vont községekben és városokban elősegítsék a méhészeti egyesületek alakulását, mintaméhészek létesítését és hogy időszaki méhészeti előadások tartásával a méhészkedés

hasznosított ismereteit a nép legszélesebb rétegeivel megkedveltessék.

Országos gazdasági munkáspénztár. Az Országos gazdasági munkás- és cselédszolgálati pénztár nevét a nemrégiben letárgyalt új törvény «Országos gazdasági munkáspénztár»-ra változtatta. A néveserére az ipari munkások rokonintézményével gyakran történt összetévesztések adott okot. A gazdasági cselédek szintén az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítandók bal eset esetére.

A madárpusztítás ellen. A madarak védelmére alakult társaság Londonban a napokban tartotta évi özszejövetelét és ez alkalommal lord Curzon nagy beszédet tartott a madarak védelme érdekében. Kijelentette, hogy minden országnak egyik legnagyobb kincse a madárvilág, nem csupán gyönyörű tollazata és szép éneke miatt, hanem azért is, mivel az embereknek rendkívüli hasznót nyújt az által, hogy a mezőgazdaságra annyira kártékony rovarokat nagy mennyiségben elpusztítja. Ezzel szemben azonban valósággal szégyene a civilizált országoknak, hogy a madarakat mindenféle ürügyek alatt kiméletlenül pusztítják és egyes fajokból már csak hirmondónak maradnak kisszámú példányok.

A legnagyobb mértékben elítélendő azonban az a kiméletlen és embertelen mód, a hogyan egyes madárfajokat csak azért pusztítanak ki teljesen, hogy a női divat örült szeszélyeit kielégítsék. Ez a vandalizmus és minden jó érzést nélkülöző hajsza az oka annak például, hogy a paradicsommadar immár teljesen kipusztult Újguineából, hogy továbbá a Kinában található kócsagfaj szintén veszendőnek indult és végül, hogy Venezuelában már tökéletesen kipusztították ezt a gyönyörű madárfajtát. A múlt évben csupán a londoni piacon 129,000 darab kócsag- és 27,000 darab paradicsommadartollat bocsátottak áruba. Lord Curzon véleménye szerint ennek a két madárfajnak védelmére a legdrágább törvényes intézkedések sem lehetnek eléggé szigorúak. Nem volna tehát elég, hogy ezeknek a tollaknak Angliába való bevitelét szigorúan eltiltsák, hanem ki kellene mondani azt is, hogy azok a hölgyek, a kik ilyen, törvényes tilalom alá helyezett tollakkal díszítik kalapjaikat, több hónapos fogsággal lesznek büntetendők. Kétségtelen, hogy egy ily szigorú tilalomnak megvolna a kívánt eredménye, de kérdés, hogy vajjon lord Curzon vállalkozni mer-e arra, hogy az idevonatkozó törvényt a parlament elé terjessze?

Időjelzés. A «Meteor» április hó 2-ik felére a következő időjelzést teszi közzé: Április hó 2-ik felének változási napjai 18, 20, 26 és 30-ra esnek. E hó 2-ik fele kevesebb változást ígér, a mennyiben 18-ika körül csapadékos jellegű időjárás ígérkezik ugyan, kiadóbb mennyiségét azonban a 20-iki holdtölte mérsékelheti, ha az a felhőzetre erősen oszlatólag hat; ha azonban ez nem történnék meg, úgy 20-ikát követőleg is még

kiadóbb csapadékot várhatunk annnyival is inkább, mert azt követőleg már csak 26. és 30-án következnek oly bolygó állások, melyek zavarólag hatnak az időjárásra és pedig a 26-iki lehülést hoz, a mi nagyobb is lehet, miután a 30-iki is segíti ebben.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter kinevezte Pavlic Antal végzett zágrábi erdészeti akadémiai hallgatót a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz, díjtalan m. kir. erdőmérnökyakornokká.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Zalay László m. kir. erdőmérnököt Zsolnáról Csíkszeredára s beosztotta a m. kir. állami erdőhivatalhoz.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Lange Pál m. kir. főerdőmérnököt Zsolnára erdőgondnoknak, Zathureczky Nándor m. kir. segéderdőmérnököt Zólyombá erdőgondnoknak, Fröhlich György m. kir. segéderdőmérnököt Pujra erdőgondnoknak, Gohn Emil m. kir. segéderdőmérnököt Vajdahunyadra erdőgondnoknak, Barabási József m. kir. segéderdőmérnököt Gyergyószentmiklósrá erdőgondnoknak, végül Borbély Sámuel m. kir. segéderdőmérnököt véglegesen megbízta a Szászvároson székelő m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett községi erdőknél alkalmazott altisztek létszámában Urházy István m. kir. erdőőröt áthelyezte Putnokról Zilahra, az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

A lippai m. kir. főerdőhivatal főnöke Szőnyi József, Jámbó Miklós és Grosziczky Antal m. kir. erdőőröket m. kir. főerdőőrökké, Vadász Károly és Kiss György I. oszt. m. kir. erdőlegényeket, Terbócz István és Kosatán József I. oszt. m. kir. segéderdőőröket m. kir. erdőőrökké, Hulber György, Baranyi Imre, Turi Imre II. oszt. erdőlegényeket és Májas Adolf II. oszt. m. kir. segéderdőőröt I. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Magyar Miklós és Rottár József II. oszt. m. kir. segéderdőőröket I. oszt. m. kir. segéderdőőrökké, Kozsán József napibéres hivataloszlógát, Kaleán János irodai póterdőőröt és Kraj Pál vágásőrt II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Papp János póterdőőröt, Mihó Döme napibéres hivataloszlógát és Trombitás András póterdőőröt II. oszt. segéderdőőrökké nevezte ki.

Továbbá áthelyezte a főerdőhivatal saját kérelmére a dorgosi erdőgondnokság mészdorgosi védkerületéből Csintyán Trifon m. kir. erdőőröt a családi erdőgondnoksághoz a családi erdőbe és Nagy Sándor m. kir. erdőőröt a petercsei 5. sz. védkerületből a dorgosi 4. sz. védkerületbe; a szolgálat érdekében: a dorgosi erdőgondnokság dorgosi 4. védkerületből Lengyel József m. kir. erdőőröt a marosnagyvölgyi erdőgondnoksághoz a bulsai északi 6. sz. védkerületbe. Balogh Mihály m. kir. segéderdőőröt a dorgosi erdőgondnokság petercsei 6. sz. védkerületéből a petercsei 5. sz. védkerületbe; Csidor János m. kir. erdőőröt a szabálcsi 7. sz. védkerületből a dorgosi erdőgondnoksági irodába, Hertelendy Jenő m. kir. erdőőröt a dorgosi 2. sz. védkerületből a szabálcsi 7. sz. védkerületbe, Kún József szabálcsi m. kir. erdőőröt az ottani 9. sz. védkerületből a mészdorgosi 1. sz. védkerületbe, Tatarek Richárd m. kir. erdőőröt a dorgosi erdőgondnoksági irodából a szabálcsi 9. sz. védkerületbe, Trombitás András védkerület nélküli m. kir. segéderdőőröt a kolodvai erdőgondnokság kerületéből a dorgosi erdőgondnokság petercsei 6. sz. védkerületébe, Polonyi András főerdőőröt a családi erdőgondnokság hunkovai 5. sz. védkerületéből a tótváradi erdőgondnokság hajai

nyugati 5. sz. védkerületébe és végre Drázsa Miksa m. kir. erdőlegényt a főerdőhivatal központjából a kolodvai erdőgondnokság kerületébe erdővédelmi szolgálatra.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke Huszár József m. kir. erdőőröt Ujbányáról Geletnekre (irodai szolgálatra), Ruiszl Nándor m. kir. erdőőröt Geletnekéről Ujbányára, Farbák Emil m. kir. erdőőröt Dallosról Dallosfürészre, Sztancsek István m. kir. segéderdőőröt Jalnáról Dallosra helyezte át.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1913. évi márczius hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Gróf Hadik-Barkóczy urad. erd. hd. 16'35, Kokály Imre hd. 3'75, Hencz Tivadar, Vöröskői közalap. erdőgond. hd. 25'35, Földm. min. 18'60, Brassó város hd. 18'15, Kovács János hd. 12'90, Soproni adóhiv. hd. 18'25, Gy. Takács Gyula hd. 1'60, Zalaegerszegi adóhiv. hd. 17'25, Czvegrosh András hd. 1'80, Oláh Jenő —40, Török János hd. 1'95, Matuska István hd. 7—, Piliszentkereszti erdőgond. hd. 7'95.

1 koronát fizettek: Drexler János, ifj. Déce László, Jankovich Gyula, Szamosközy Bálint, Rozgonyi István, Saári Mihály.

2 koronát fizettek: Tatarek Zoltán, Csóka József, Tólas Ferencz, Tisza István, Dávid János, Ballabás Sándor, Kriszhaber Lajos, Ötvös Sándor, Bercs Miron, Bodenlosz József, Busányi István, Schwarz József, Csomós István, Kaiser János, Haracsi József, Illés Kálmán, Buda József, Sütő Géza, Tóth István, Divéky József.

3 koronát fizettek: Kiss Dénes, Bomba Antal, Polják Antal.

4 koronát fizettek: Coburg hgi erdőög, Juhász Mihály, Czuczor Sándor, Kádár Imre, Erdős Károly, Ferenczy Péter, Kerekes Károly, Nagy Károly erdőtan., ifj. Buda István, Kosa Ferencz, Puskás Gyula, Olsovsky Károly, Vedres István, Zathureczky Géza, Franz Antal, Haracsi Gyula, Miksa József, Párnai Attila, Lehoczky István, Eleőd Jósá, Wenczel János.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átvitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átvitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölszólalásokkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

U. A. 1. A véderőről szóló 1912. évi XXX. t. cz. 21. §-a értelmében egyéves önkéntes az lehet, a ki valamely középiskolát, vagy ezekkel egyenlő értékű művészeti, műszaki, ipari, kereskedelmi, tengerészeti, földművelési vagy erdészeti középfokú tanintézetet sikerrel elvégzett, vagy pedig ilyen tanintézetben sikerrel érettségi vizsgálatot tett. Hogy melyek ilyen intézetek, azt a hadügyminiszterrel egyetértőleg a honvédelmi miniszter határozza meg.

2. Egyéves önkéntes lehet továbbá az is, a ki valamely középiskolának (gimnázium, reál, polgári) hat osztályát, vagy a fentebb felsorolt középfokú tanintézeteknek, vagy tanítóképzőnek két első évfolyamát sikerrel elvégezte, vagy rendes iskolálatogatás útján oly tanulmányi bizonyítványokra tett szert, a melyek a fentebb megjelölt iskolák hat osztályának, illetőleg első két évfolyamának elvégzése által szerzett bizonyítványokkal egyenlő értékűeknek tekinthetők. A 2. alatt említettek azonban csak abban az esetben lehetnek egyéves önkéntesek, ha a fenti követelmények igazolásán kívül még egy vizsgát tettek le sikerrel egy erre a célra szervezett bizottság előtt.

3. A törvény 14., 15. és 19. §-ai értelmében önként az lehet be a hadseregbe, a ki a) magyar vagy osztrák állampolgár, b) a szükséges szellemi és testi alkalmassággal bír és c) legalább 17-ik életévét betöltötte. Az önként belépő maga választhatja a csapatot, a melynél szolgálni kíván.

4. Legjobb, ha meghozatja valamely könyvkereskedő útján Kutassy B.: «Tanácsadó» című könyveskéjét, (ára 1 K 50 f.) abban mindenre megtalálja a kellő felvilágosítást.

5. A szerkesztői üzenetekért nem kell fizetni.

K. J. 1. Az erdőéri szakvizsgára teljesen elég a dr. Bedő Albert: «Erdőőr» című művéből készülni. 2. A Béky-féle «Szám-tan» teljesen elfogyott s hogy lesz-e belőle új kiadás és ha igen, mikor? azt nem tudjuk. 3. Lapunk minden hó 1-én és 15-én a legpontosabban megjelenik; így hát csak a posta lehet az oka, ha azt későn kapja meg.

J. L. Más tanácsot nem tudunk adni, mint azt, hogy folyamodjék oda, a hol megfelelő állásra pályázat van kiírva. Ne a miniszteriumnál, hanem annál a hivatalnál kérje személyesen a kineveztetését, a hova a kérvényét benyújtja. A miniszterium az erdőéri kinevezésekbe nem szokott beleszólni, mert azokat a hivatalok saját hatáskörükben intézik el.

Zs. K. A gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t. cz. 31. §-a szerint: «Az éves nős vagy családos cselédnek, ha az fegyvergyakorlatra bevonnul és behívójegyet az átvétel után nyolcz nap alatt a gazdának bemutatva, távolléte idejére bérét levonni, vagy a helyettesítés költségével őt terhelni nem szabad.» Ebből következik, hogy a nőtlen cseléd bérét a gazda beszüntetheti. A gazda nem köteles a cselédet a fegyvergyakorlat után visszafogadni, ha neki a szolgáltatást szabályszerűen felmondta. Minthogy a részleteket nem ismerjük, forduljon felvilágosításért a főszerkesztőhöz s ha követelése van, ott emeljen panaszt.

H. B. Az 1912. évi LXV. t. cz. (új nyugdíjtörvény) 80. §-a kimondja, hogy az új nyugdíjtörvény határozmányai visszaható erővel bírnak a tényleges szolgálat köteléke alól az 1912. év január hó elsejétől a törvény hatálybalépéséig (1913. január 1-ig) terjedő időben felmentett s a törvény hatálybalépésének időpontjában még életben levő tisztviselőre, altisztre és szolgára, a kik részére a már megállapított ellátások helyesbítése iránt az eljárást *hivatalból* kell megindítani s az ellátásokat úgy kell újból megállapítani, mintha a jelen törvény az illetőkre nézve már az 1912. évi január hó elsején lépett volna hatályba. Az ön által említett s 1912. február hó végével nyugdíjazott altisztnak tehát — feltéve, hogy az illető 1913. január hó 1-én még életben volt — nemcsak lakbérnyugdíjra, hanem az új nyugdíjtörvény szerint járó nyugdíjra is igénye van, s ezt részére minden kérvényezés nélkül, hivatalból *kell* kiutalványozni. Tanácsos azonban az illető hivatalnál utána kérdezősködni, hogy történt-e már e tekintetben intézkedés, s ha nem, figyelmeztetni kell a hivatalt az említett törvényszakasra.

G. J. Állami fa- és fémipari szakiskola Aradon, Kolozsváron, Maros-Vásárhelyen és Szegeden van, a hol négy évi tanidő alatt szakképzett iparos segédeknek nevelnek, s ennél fogva felkarolja különösen azon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek az épület- és bútortanulmányok, valamint a lakatosság és géplakatosság iparszerű üzésére szükségesek. A négy évi tanidő alatt a tanulók nemcsak elméleti, hanem gyakorlati kiképzést is kapnak s a végzett tanulók jogosítva vannak munkakönyvet váltani és a megfelelő képesítéshez kötött iparágban működni. Rendes tanuló az lehet, a ki valamely közép- vagy polgári iskola második osztályát, vagy hat elemi osztályt sikerrel végzett, 12 ik életévét betöltötte s kifejlett, ép testalkatú. Tekintettel a felveendő tanulók korlátozott számára, mindig augusztus 15-ikéig kell a szakiskola igazgatóságánál a felvétel iránti kérvényt benyújtani. Később jelentkezők csak üres hely esetén vétetnek fel. A tanév szeptemberben kezdődik, tandíj nincs. Bővebb felvilágosításért forduljon idejében valamelyik szakiskola igazgatóságához.

T. Gy. Hogy a kéziratot beküldje-e, arra látatlanban nem nyilatkozhatunk; ha a cikk meg fog felelni, szívesen közöljük és a megállapított írói díjat is megfizetjük, ha azonban nem fog megfelelni, úgy kivételesen vissza fogjuk a kéziratot küldeni.

G. A. Először is hibáztatjuk, hogy ön ilyen ügyekben ügy-

védőtől kér tanácsot. Eltekintve attól, hogy az ügyvéd tanácsa pénzbe kerül, neki nem is lehet a miniszteri rendeletekben olyan jártassága, mint nekünk. Már pedig, ha lapunk szerkesztői üzenetek rovatát figyelemmel kísérte, láthatta, hogy mi mindenkinek szívesen adunk felvilágosítást; ha pedig valamit nem tudunk — mert hiszen mindent mi sem tudhatunk — úgy legalább azt mondjuk meg, hogy hova forduljon tanácsért. Áttérve az ön kérdésére, önnek se, mondhatunk egyebet, mint a mit lapunk múlt évi 21-ik számában F. J.-nek üzentünk, s a mire ön is hivatkozik, hogy tudniillik a családi pótlékról szóló 1912. évi XXXV. t. cz. 9. §-a szerint méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, a miniszter családi pótlékot engedélyezhet olyan alkalmazott részére is, a ki legalább két, vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem bíró családtagot tart el keresményéből. Ilyen esetekben két családtag után olyan összegű családi pótlékot lehet engedélyezni, mint egy gyermek után, három családtag után olyan összegűt, mint két gyermek után, és négy vagy ennél több családtag után olyan összegűt, mint három, vagy ennél több gyermek után. Miután a *feleség szintén családtagnak számít*, ön, a ki az anyósát is tartja, két gyermeke után igényt tarthat 200 K családi pótlékra s ezenfelül a két *családtag*, t. i. az anyósa és a felesége után *kaphat* még 100 K családi pótlékot. Mások tájékoztatására itt megjegyezzük azt is, hogy a családtagok után engedélyezhető családi pótlék, a gyermekek után járó családi pótlékkal együtt nem lehet több, mint a három, vagy ennél több gyermek után járó családi pótlék. A családtagok után engedélyezhető pótlékra való igényét jelentse be főnökének s hivatkozással jelen üzenetünkre, kérje az eljárásnak hivatalból való folyóvátételét. Ha főnöke az eljárást megindítani vonakodnék, úgy adjon be ugyancsak főnökénél a miniszter úrhoz intézett kérvényt s hivatkozással az említett törvényszakasra kérjen a két családtag után családi pótlékot. Miután a törvény 9. §-án alapuló családi pótlék engedélyezésének lényeges előfeltétele egyrészt az, hogy azok a családtagok, a kik után családi pótlék engedélyezése kéretik, az alkalmazottal *közös háztartásban éljenek*, másrészt pedig, hogy ezeknek a családtagoknak *ne legyen saját jövedelmük*, — ezt a körülményt, a családtagok életkori (a születés napja) adataival együtt, a kérvényben fel kell említeni s a családtagokra nézve kiállítandó családi pótlékíven ezt a körülményt a főnökének sajátkezű aláírásával igazolni kell. Igazságügyi miniszteri rendeletre kérvényében né hivatkozzék, mert az más miniszteriumra nem vonatkozik. Teljesen nyugodt lehet, hogy a dolog úgy áll, a mint fentebb megírtuk.

G. V. A 3886—028. számú Bazilika sorsjegye a törlesztési húzáson kisorsoltatott. A többi sorsjegyet még nem húzták ki.

Sz. A. Álláscsereére vonatkozó levelező-lapját az illetőnek elküldtük.

P. J. Ismételjük, hogy abban az esetben, ha önnek mint II. oszt. altisztnak 1906. december 15-ikétől fizetése és személyi pótléka együttvéve 1000 K-t tett ki, akkor önt a személyi pótlékokról szóló 1906. évi 4600 M. E. sz. rendelet 39. §-ának második bekezdésében foglaltak értelmében 1912. évi január hó 1-től kezdve az évi 1100 K javadalmazás megilleti. Mutassa meg a hivatalfőnök úrnak, vagy a számvevőségi főnök úrnak úgy az előbbi önnek szóló üzenetünket, valamint ezt az üzenetünket is s ha az sem használ, úgy a fenti kormányrendelet említett szakaszára való hivatkozással nyújtson be az erdőigazgatóságnál a földművelésügyi miniszter úrhoz címzett kérvényt s kérje magasabb összegű személyi pótléka kiutalványozásának elrendelését. Ezt, ha önnek mint II. oszt. altisztnak is már tényleg évi 1000 K javadalmazása volt, *feltétlenül* meg fogja kapni, mert ez önt megilleti. Szíveskedjék bennünket eljárása eredményéről annak idején értesíteni. A 10 fillért a lap javára bevételtek.

ALLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Allást keres 20 éves, ref. vallású egyén, a ki négy polgári osztályt és a vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskolát elvégezte és az erdőőri szakvizsgát letette. Elfogad erdőőr mellett segédi vagy gyakornoki állást is. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (26.)

Erdőőr, ki jelenleg nagyobb uradalomban van alkalmazva, önálló állást keres mint erdőőr vagy vadász. Az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel tette le. Nagy gyakorlattal bír a fő- és apróvad tenyésztésében, a vadászatban, úgyszintén a legújabb angol módszerű fáczántenyésztésben. 27 éves, nőtlen, katonai kötelességének mint I. oszt. tüzér számvevő altiszt tett eleget. Beszél és ír magyarul és németül. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (27.)

Erdőlegényi állást keres a vadtenyésztésben is jártas, 23 éves egyén. Czíme: Deutsch Károly Pécsbányatelep (Nagybányaréti völgy 4. szám). (29.)

Erdészi vagy fővadászi állást keres gymnasiumot végzett, kitünően szakvizsgázott, mérési, továbbá az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, 27 éves, szerényigényű egyén. Jelenleg nagy uradalomnál felmondatlan állásban működik. Czím: «Erdész» jelige, Nyirsid, Szilágy vármegye, poste restante. (31.)

Uradalmi erdőőri vagy vadász állást keresek. Nős, gyermektelen, 35 éves, róm. kath. vagyok, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letettem. Beszélek magyarul, románul, németül és sokaczul. Erős testalkatú, az erdészeti munkálatokban, vadgondozásban, cserkészetben, dűvadirtásban és a gazdaság minden ágában jártas vagyok; Duna mentén lakván, a vizen való járást is jól értem. Jelenleg nagy uradalomban vagyok alkalmazva. Czímem a szerkesztőségénél megtudható. (34.)

Irodai alkalmazást keres intelligens, nőtlen egyén, a ki esetleg kisebb halgazdasággal egybekötött erdőkezelést is elvállal. Kivánatra bemutatkozik. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (35.)

Erdőőri állást keres 36 éves, róm. kath., szakvizsgázott, intelligens, jó megjelenésű, erős termetű, nőtlen erdőőr, kitünő vadász, kiszolgált katona-altiszt, kinek többévi gyakorlata van. Az állást azonnal is elfogalhatja. Czíme: Harth Ferencz erdőőr, Deveser (Bemutca 8. szám), Veszprém megye. (36.)

HIRDETÉSEK

Méhkasokat gyékényből szállítok. Közönséges kúpkas 1 kor., igen nagy, felül Hanemann-rácsos átjáróval 1-50 kor. Átmeneti, Hanemann-rácsossal 2-40 kor. Matuska István, Nagykároly. (5.IV.2.)

Egy darab Ogris-féle Lancaster Express büchsfegyver, egészen új, a jobb cső 450 golyós, a bal 16 öb-nagyságú, ugyanehhez az agyhoz még egy pár seréteső, szintén 16-os kaliber, a bal cső Choke-furattal. Vételár 200 koronába van. Most eladó 120 koronáért. (6.III.2.)

Segéderdész kerestetik méltóságos gróf Esterházy Sándor úr pulai uradalmába f. évi július 1-én való belépésre. Évi fizetése: 720 korona készpénz, 54 korona faeladási illeték, egyszobás lakás, 10 ürméter dorongfa, egy öltözet egyenruha, négy évre egy köpeny, erdei büntetésekben $\frac{1}{3}$ -ad és a megállapított lődíj. Ezen állásra oly nőtlen fiatal emberek pályázhatnak, a kik az erdőaltishti szakiskolát jó sikerrel elvégezték s az irodai munkáknál némi jártassággal bírnak. Sajatkezüleg irt kérvényüket méltóságos gróf Esterházy Sándor úr nevére kiállítva, bizonyítványmásolatokkal együtt, — melyek vissza nem küldetnek, — gróf Esterházy Sándor erdőhivatala Pula, u. p. Kaposcs, Zala megye czímén küldjék be.

(7.IV.2.) *Szászy Béla*, urad. számadó erdész.

Eladó vizslák. Egy drb egyéves him, valódi angol (hosszúszőrű), sárga színű és egy drb féléves szuka, hosszúszőrű angol vizsla, fehér, sötét-sárga foltokkal. Ára darabonként 80 korona. Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához. (8.II.2.)

Pályázati hirdetmény. 99/1913. szám. Alulírott erdőhivatal az aranyidai erdőőri kerületében megüresedett II. oszt. erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás; 300 kor. készpénzfizetés, 100 kor. helyipótlék, körülbelül 100 kor.-t kitevő % és büntetés-pénz-részesedés, szabad lakás kerttel, 18 méter kemény tűzifa, 2-8 Hl. búza, 10 Hl. rozs, 4 Hl. árpa, 2 drb szarvasmarha legeltetése, 50 kor. szénapénz, évente téli-nyári egyenruha és 1 pár czizma, 24 kor. földváltás, nyugdíjigény.

Előnyben részesülnek azon r. kath. vallású, fiatal, edzett testalkatú erdőőrök, kik vizsgázottak, avagy szakiskolát végzetek, tót nyelven beszélnek és fenyőkitermelés, valamint felújításnál már alkalmazásban voltak.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.
Lerakat: Budapest, VI., Váci-körút 61. sz., a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek
120 korona ártól felfelé.
A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.
Saját szerkezet — saját minták!
Lerakat: Budapest, VI., Váci-körút 61. sz., a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Feddhetlen és józan életmód megkivántatik. Az állás legkésőbb május 1-én elfoglalandó.

Sajátkezüleg írott és a kellő okmányokkal felszerelt folyamodványok nagyságos és főtisztelendő Szekeress Fr. Ödön jószágkormányzó úrhoz intézve, mielőbb elküldendők a Jászóvári prépostság erdőhivatalához, Jászó, Abauj-Torna megye.

Jászó, 1913 április 2.
(10.) *Bock László*, főerdőmérnök.

Pályázat erdőőri állásra. A kolozsvári m. kir. járási erdőgondnokság területéhez tartozó VII. sz. «szamosfői» örkerület megürülendő lévén, annak betöltése végett egy III. oszt. kerületi erdőőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Illetmények: ötszázötven (550) kor. évi bér, nyolcvan (80) kor. évi lakbér, százhusz (120) kor. évi lótartási átalány és ötven (50) kor. évi egyenruhaátalány, vagyis összesen nyolcszáz (800) kor. és Szamosfőn a volt urbéres birtokossági őrházban egy szoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből (pincze, istálló, szin, stb.) álló szabad lakás az őrházzal kapcsolatos tisztai szálló ellátásának kötelezettsége mellett és nyugbérjogosultság.

Mivel a tisztai szálló ellátásának kötelezettsége kívánatosá teszi, hogy az illető nős egyén legyen és neje főzni tudjon, az ezen kívánalomnak való megfelelés különben egyforma minősítés mellett előnyt biztosít.

Pályázni kívánók a «Kolozs vármegye közige. erd. bizottság»-ra címzett és az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában kívánt kellekeket okmányokkal igazoló (keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, testi épséget, jó látó-, halló- és beszélőképeséget igazoló hatósági orvosi bizonyítvány, erdőőri szakvizsgáról bizonyítvány és katonakönyv) és egy (1) koronás bélyeggel ellátott pályázatokat folyó évi április hó 30-ig bezárólag annál inkább küldjék be a kolozsvári m. kir. állami erdőhivatalhoz (IV., Ferencz József-út 79), mert később beérkező, vagy hiányosan felszerelt kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

(11.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

Pályázati hirdetmény. Sz.: 965/1913. Erend. Alsófehér vármegye közige. erdészeti bizottsága a lemondás folytán megüresedett nagyenyedi lakhelylyel rendszerezett nagyenyedi járási erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás. Kezdőfizetés 600 kor., mely ötvenként 100 koronával emelkedik 1000 koronáig. Utazási átalány 200 kor., lakbér 120 kor., tüzifaátalány 60 kor., irodai átalány 10 kor., az általa felfedezett és felhajtott kártérítésekből 10 % rész és hajtópénz, erdőkihágási tárgyaláson való megjelenésért 2 kor. élelmezési díj és kilométerenként 20 fill. fuvardíj.

A pályázóktól az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban foglaltak és a szakvizsga letételén kívül az oláh nyelvnek szóbeli tudása is megkivántatik. Szakvizsgával nem bírók pályázata csak abban az esetben vétetik figyelembe, ha szakvizsgás pályázó nem jelentkezik elegendő számban, kiknek megválasztásuk esetére a szakvizsga letételéig törzsfizetésük 90 %-a fizettetik ki.

A kellőleg felszerelt pályázati kérések 1913. évi április 30-ig Alsófehér megye közige. erdészeti bizottságához nyújtandók be. Megválasztott állását a megválasztásról vett értesítés keltétől számított egy hónapon belül köteles elfoglalni.

Nagyenyed, 1913. évi márczius hó 27-én.
(12.) *B. Bánffy Kázmér*, elnök.

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. 5810/1913. I. B-1. sz. A szomolnoki m. kir. erdőgondnokság kerületében a múlt évből keletkezett széldöntésekből a kincstár által házilag kitermelt, hozzávetőleg mintegy 195,000 köbméter fenyőhaszonfa hét eladási csoportra megosztva és részint a tónél, részint állandó közlekedési vonalak mentén fekvő rakodókra kiszállítva zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra bocsátatik.

Az ajánlatok legkésőbb 1913. évi május hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok május hó 16-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagok eladási csoportjainak és kikiáltási árainak kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál folyó évi április hó 15-től megszerezhetők.

Budapest, 1913. évi április hóban.
(13.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Luczkéreg-eladási hirdetmény. 1913. évi 5812. szám. A lipitújvári főerdőhivatalhoz tartozó erdőgondnokságok tarvágásaiban az 1913., 1914. és 1915. években termelendő összes luczkéreg az alábbi csoportosítás és kikiáltási árak mellett zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül:

I. csop. Szvarin	169·5 k. holdon	10,900 q luczfenyőkéreg	10,900 K
II. « Maluzsina	188·0 « «	13,100 q «	13,100 «
III. « Likava	71·5 « «	2800 q «	2,800 «
IV. « Feketevág	291·0 « «	18,800 q «	12,000 «
V. « Oszada Fenyőháza	581·8 « «	18,500 q «	11,800 «
VI. « Vichodna	67·2 « «	4400 q «	1,800 «
VII. « Teplicska	160·9 « «	7600 q «	3,000 «

kikiáltási árakon.

Az ajánlatok, melyek legkésőbb 1913. évi április hó 24-én délután 5 óráig nyújtandók be Lipitújváron a m. kir. főerdőhivatalnál, április hó 25-én délelőtt 10 órakor fognak a főerdőhivatal helyiségében nyilvánosan felbontatni.

Bánatpénz egy-egy csoportnál a kikiáltási ár 10 %-a. Az árverési és szerződési feltételek, valamint az ajánlati űrlap és boríték a lipitújvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi márczius hóban.
(14.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. 2003/1913. A szomolnoki m. kir. erdőgondnokság «A» gazdasági osztályának 19. tag 70—73. erdőrészeleiben, a gömörmegei határ mentén az 1912. évi széldöntésekből a kincstár által a tő mellett házilag kitermelt 107 drb

fenyőrúd és 931·64 köbméter fenyőhaszonfa a termelés helyén zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra bocsáttatik.

Kikiáltási ár: 5567 kor. 60 fill., azaz ötezeröttszázhatvanhét kor. hatvan fill.

Bánatpénz: 300 kor., azaz háromszáz kor.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb 1913. év április hó 20-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok április hó 21-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagoknak erdőrészesletek s vastagsági osztályok szerinti kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál megszerezhetők.

Tótsóvár, 1913. évi márczius hóban.

(15.)

M. Kir. erdőhivatal.

Pályázati hirdetés. 247/1913. sz. A znióváraljai kir. közalap. erdőgondnokságnál megüresedett turóczandrásfalvai kir. közalap. erdőri állásra pályázat nyújtatik.

Ezen állással 600 kor. évi fizetés, évi 100 kor. személyi pótlék, évi 100 kor. ruhaátalány, 2 kat. hold földilletmény, évi 18 ürm³ I. oszt. dorong vegyes kemény tűzifa, természetbeni lakás és szabályszerű legeltetési illetmény van összekötve.

Az ezen állásra pályázók életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket és családi állapotukat községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük mikénti lerovását megfelelő hiteles bizonyítvánnyal, a kir. közalap. szolgálatba újonnan belépni kívánók és az államerdészeti szolgálatában nem állók még ép és erős testalkatukat, különösen jól látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, ezenfelül a pályázók még az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkívánt szakképzettségüket is tartoznak igazolni.

Az ily módon felszerelt és sajátkezűleg írt kérvények a nagym. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszteriumhoz címelve, a znióváraljai m. kir. közalap. erdőgondnoksághoz folyó évi május hó 10-ig nyújtandók be.

Znióváralja (Turóc m.), 1913. évi április hó 5-én.

(16. II. 1.)

M. Kir. közalapítványi erdőgondnokság.

Értelmes, igen szorgalmas és megbízható erdőőr kerestetik kudsiri gazdaságunkba.

Fizetés: 720 kor., pótlék 120 kor., szokásos jutalomdíj és kiküldetésnél napidíj, szabad lakás a havason, úgyszintén szabad tüzelő. Tehenet tarthat. Egy próbaév után nyugdíjjogosultsággal egybekötött véglegesítés.

Folyamodványok, annak megjelölésével, mikor léphet szolgálatba, alulírottához küldendők.

Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság erdészeti hivatala, Szászváros.

(17.)

Termelt tölgyhaszonfa eladása. 939/1913. sz. A visegrádi m. kir. erdőgondnokságnál termelt és a dunaparti rakodóra kihozott 698:19 m³ kéreggel közepén

mért tölgyhaszonfa, 18 eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok, melyek az egyes csoportokra külön-külön, vagy az összes famennyiségre is vonatkozhatnak, 1913. évi április hó 23-án délután 6 óráig nyújtandók be Gödöllőn a m. kir. erdőhivatalnál és a reakövetkező nap délelőtt 11 órakor a visegrádi erdőgondnokság irodájában fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési feltételek, a faanyagok, kikiáltási árak és a bánatpénz részletes kimutatása a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál és a visegrádi m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők; a részletes feltételek, ajánlati űrlap és boríték a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők meg.

Gödöllő, 1913. évi márczius hó 20-án.

(18.)

M. Kir. erdőhivatal.

Fenyőtutajfa-eladás (1000 m³-es részesletekben). 5141/1913. I. B-1. sz. A bustyaházai m. kir. erdőhivatal királymezői felső, németmokrak és bruszturak m. kir. erdőgondnokságaiban az 1911. évben kitermelt s az 1913. év folyamán a bustyaházai és técsői rakpartokra letutajozandó 7000 tömör m³, valamint a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság vaséri, mezőháti, fekete-tiszai és bocskói m. kir. erdőgondnokságaiban az 1911. évben kitermelt és az 1913. év folyamán a bocskói és lonkai rakpartokra letutajozandó 20,000 tömör m³ lucz- és jegenyefenyő haszonfa Máramarosszigeten 1913. évi május hó 6-ik (hatodik) napján délelőtt 9 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen 1000 (egyezer) m³-es részesletekben el fog adatni.

Az árverés tárgyát képező faanyagra, annak részletekre való beosztására és kikiáltási áraitra vonatkozó részletes adatok, valamint az árverési és szerződési feltételek a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál, a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál, továbbá a két igazgatási kerület összes erdő- és faraktárgondnokságainál, végül Tiszaujlak, Beregszász, Vásárosnamény, Tokaj, Tiszalucz, Tiszafüred, Tiszalök, Fegyvernek, Poroszló, Törökszentmiklós, Szolnok, Tiszaföldvár, Csongrád, Szentés, Hódmezővásárhely, Szeged, Makó, Törökkanizsa, Magyarakanizsa, Zenta, Óbecse, Törökbecse, Titel és Zimony városok, illetve községek előljáróságainál tekintethetők meg.

Írásbeli ajánlatokhoz szükséges űrlapok és borítékok a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál, illetve a bustyaházai erdőhivatalnál díjtalanul adatnak ki a jelentkezőknek.

Budapest, 1913. évi márczius hóban.

(19.)

M. Kir. földművelésügyi miniszter.

Pályázat egy famesteri (I. oszt. altiszt) állásra. 1540/1913. sz. Az ungvári m. kir. főerdőhivatal a kerületében megüresedett egy famesteri (I. oszt. altiszt) állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdet.

A famesteri (palléri) állásra pályázók az építkezésben, rajzolás és költségvetés szerkesztésében szerzett elméleti és gyakorlati jártasságukat eddigi alkalmaz-

tatásukról, valamint a kőműves és ácsmesteri képesítés megszerzéséről szóló bizonyítvánnyal kötelesek igazolni.

Az állami erdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók pedig ezenkívül még ép és erős testalkutukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvéd-törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, valamint életkorukról keresztlevelet, előképzettségükről, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségük mikénti teljesítéséről pedig bizonyítványokat tartoznak kérvényükhöz csatolni.

A sajátkezüleg írt kérvények alulírt m. kir. főerdő-hivatalhoz 1913. évi május hó 15-éig nyújtandók be.

Ungvár, 1913. évi április hó 8-án.

(20.)

M. kir. főerdőhivatal.

Élő őzeket (szelidet vagy vadat) keres megvételre a Vadászgazdasági iroda, Budapest, Üllői-út 16/B. (21.)

A cs. k. osztrák állam által támogatva!

Ausztria és Németország legfelsőbb erdészeti kísérleti állomásai és híres szakemberek ismerték el a gomolyos ültetés czéljára legjobb csemetefurónak a

Szab. Dostal erdész-féle csemetefogót

magassági beállítással, melylyel a cs. k. állami ellenőrzés mellett történt összehasonlító kísérleteknél óránként 924 gomolyos csemetét lehetett kiemelni. Erdősítési költség hektáronként 17 korona. Könnyű, kezelhető, nők és gyermekek részére is alkalmas bármely talajon. Ára darabonként 26—32 korona nagyság szerint.

Rendeléseket elintéz és prospektust küld (1.VI.3.)

Filomen Dostal, Olmütz-Corso, Morvaország.

Egy fillért se áldozzon a méhészetre,
míg el nem olvassa

A MÉHEK ÉLETE

czímű könyvet, mely a Boczonádi-kaptár és rendszer teljes ismertetését, az egész éven át előforduló munkák leírását és az általános alapismereteket tartalmazza; mely világosságot áraszt a sötétségben, útmutatást a bizonytalanságban; mely határozottan megjelöli a czélt s az arra alkalmas eszközöket. A 223 lapra terjedő könyv ára bérmentes küldéssel 3 kor. 45 fill.; csinos vászonkötésben 4 kor. 45 fill.

Műlépek, keretléczek, kaptárak, kasok és mindennemű méhészeti tárgyakraól árjegyzéket és mutatványszámot ingyen és bérmentve küld

a «Méhészet» kiadóhivatala

Ujpest, Széchenyi-utca 7. sz.

Tölgyfa-eladás. A báró Wesselényi Miklós úr Ö nagyméltósága mójgrádi és nyírsídi erdőségein a Nyírsídi Sz. v. V. állomástól négy kilométerre, közvetlen a viczinális út mellett 1700 (egyezerhétyszáz) szál tölgyhaszonfa a tűzifaanyag visszahagyásával még az ez évi, esetleg ez év őszén történő kihasználásra eladó. Közvetítők kizárva. Értekezhetni Fekete Ferencz uradalmi főerdésznél, Karikán (Szilágy megye). (9.II.2.)

Uri ruhák készítéséhez való jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(3.VI.5.)

Kizárólag saját pergetésű hazai fenyőmagvak!

Kitűnő minőségű,
tűlevelű és lomblevelű

Faiskolaterület 100 hold.

**Erdészeti magvak,
Facsemetek,**

Gyümölcsmagvak,
Tölgymakk, kocsányos
és kocsánytalan,
Gazdasági és fűmagvak,
Fűmagkeverékek,
Orfák,

FARAGÓ BÉLA

CS. ÉS KIR. UDV. SZÁLLITÓ

ZALAEGERSZEG

Díszfenyők,
Díszbokrok,
Gyümölcsfákés vadonczok,
Rózsák legnemesebb
fajokban,

(4.III.3.)

Remis-csemetek,
Helianthus salsifis és
Csicsóka vadetetésre.

Árjegyzékkel és árajánlattal
kivánatra szívesen szolgálók.

Erdészeti csemetéket és magvakat
a legjobb minőségben szállít
Neumayr és Társa csemete- és magkereskedése **Zalaeegerszegen**
(2—6.)